

Către:

Autoritatea Națională pentru Protecția Drepturilor Copilului
office@anpfdc.ro

Inspectoratul Școlar Județean Bihor - contact@isjbihor.ro

Direcția de Sănătate Publică Bihor - secretariat@dspbihor.gov.ro

Inspectoratul Teritorial de Muncă a Județului Bihor
itmbihor@itmbihor.ro

Liceul Greco-Catolic „Iuliu Maniu” Oradea -
contact@liceuliuliumaniu.ro

Episcopia Greco-Catolică Oradea - info@egco.ro

Spre știința:

Ministerului Educației - cabinet@edu.gov.ro

Centrului Regional de Sănătate Publică Cluj
directie.general@insp.gov.ro

Primarului Municipiului Oradea - primarie@oradea.ro

Subiect:

Liceul Greco-Catolic „Iuliu Maniu” Oradea – expunerea
electromagnetică la câmpul apropiat al unei antene

Subsemnatul **Constantin Ruge**, avocat titular, membru al Baroului Cluj, având sediul profesional în Oradea, Str. Iuliu Maniu nr. 34 ap. 7 (*acces din Str. S.M.Klein*), Jud. Bihor, vă înaintez prezenta

C E R E R E

Prin intermediul căreia vă solicit ca în termen de 30 de zile de la recepționare să procedați la:

- **Reevaluarea în baza art. 7 alin. 4 și 5 din OMS nr. 1030/2009 a autorizației sanitare de funcționare a Liceului Greco-Catolic „Iuliu Maniu” Oradea (în continuare *Liceul*) pentru desfășurarea activităților de învățământ preșcolar și școlar în câmpul apropiat al antenelor de telefonie mobilă (în continuare *Antenele*) instalate în turnul Catedralei Greco-Catolice „Sf. Nicolae” Oradea (în continuare *Catedrala*), cu încălcarea OMS nr. 1193/2006 și a Directivei UE nr. 2013/35/UE;**
- **Semnalizarea corespunzătoare a funcționării Antenelor prin amplasarea în perimetrul exterior al Catedralei și Liceului, respectiv pe fiecare ușă din perimetrul interior al Liceului, al a unor indicatoare vizibile la scară umană, identificate cu pictograma specifică și textul „*Atenție! Radiații neionizante. Antene în stare de funcționare.*” în acord cu prevederile Anexei 2 la HG nr. 971/2006 și a Directivei UE nr. 92/58/CEE;**
- **Măsurarea și afișarea în fiecare spațiu de referință a *ratei de absorbție specifică localizate (SAR)*, a *densității de curent (J)* și a *densității de putere (S)* a Antenelor în**

baza OMS nr. 1193/2006 și a anexelor la Directiva UE nr. 2013/35/UE, pentru fiecare spațiu închis sau deschis din cadrul Liceului în care pot avea acces elevi, cadre didactice sau personal auxiliar;

- Informarea individuală, sub semnătură, atât a fiecărui elev actual/viitor al Liceului, cât și a părinților/reprezentanților legali, cu privire la existența și funcționarea Antenelor în imediata vecinătate a Liceului.

Vă adresez prezenta cerere ținând seama de următoarele

MOTIVE :

1. Premise.

Art. 2 alin. 2 din Legea nr. 51/1995 prevede: *Avocatul promovează și apără drepturile, libertățile și interesele legitime ale omului.*

Art. 2 alin. 1 lit. r) din Legea nr. 554.2004 definește *interesul legitim public* ca fiind *interesul care vizează ordinea de drept și democrația constituțională, garantarea drepturilor, libertăților și îndatoririlor fundamentale ale cetățenilor, satisfacerea nevoilor comunitare, realizarea competenței autorităților publice.*

Constituția României prevede:

Art. 34

(1) *Dreptul la ocrotirea sănătății este garantat.*

(2) *Statul este obligat să ia măsuri pentru asigurarea igienei și a sănătății publice.*

Art. 49

(1) *Copiii și tinerii se bucura de un regim special de protecție și de asistența în realizarea drepturilor lor.*

(3) *Exploatarea minorilor, folosirea lor în activități care le-ar dăuna sănătății, moralității sau care le-ar pune în primejdie viața ori dezvoltarea normală sunt interzise.*

În calitate de avocat am obligația profesională și morală de a semnală acele cazuri în care, prin pasivitatea, indiferența sau incompetența unor entități publice, private sau clericale are loc violarea flagrantă a drepturilor fundamentale sau a intereselor legitime ale unor cetățeni.

2. Starea de fapt.

Liceul Greco-Catolic „Luliu Maniu” din Oradea oferă servicii de învățământ preuniversitar la toate nivelurile (de la preșcolar la liceal) și este amplasat în imediata vecinătate a Catedralei Greco-Catolice „Sf. Nicolae” din Oradea.

Ca avocat specializat – printre altele – în dreptul urbanismului, acord un interes deosebit calității mediului locuit. Una dintre probleme acute ale aglomerărilor urbane din România este juxtapunerea imediată a unor instalații tehnologice emițătoare de semnal electromagnetic (antene pentru telecomunicații mobile de voce și date) cu mediile locuite sau circulate de oameni.

Investigând în interes privat abuzurile din acest domeniu, la data de 23.07.2019 am fost informat de către Primăria Mun. Oradea că pe Catedrală, sub învelitoarea acoperișului, sunt amplasate Antenele în baza Autorizației de construire nr. 789/2013 emise de Primarul Mun. Oradea.

A se vedea corespondența e-mail expediată de adresa sugestii@oradea.ro la 23.07.2019

Amplasarea Antenelor în turnul/acoperișul Catedralei frapează cel puțin prin:

- Incompatibilitatea funcțiilor, în condițiile în care Catedrala este monument istoric clasat sub cod BH-II-m-B-01058, iar Antenele nu completează sau valorifică lăcașul de cult din punct de vedere estetic, cultural sau funcțional;
- Cinismul clericilor, care pentru o chirie infimă compromit castitatea lăcașului de cult;
- Ocultismul măsurii, din moment ce nu există vreun indiciu vizibil cu privire la existența Antenelor în incinta Catedralei;
- Cel mai grav dintre toate, riscul pe care funcționarea Antenelor îl aduce asupra sănătății elevilor care frecventează Liceul.

3. Principiul precauției.

Agenția Internațională pentru Cercetarea Cancerului din cadrul **Organizației Mondiale a Sănătății** clasifică **emisiile electromagnetice ca potențial cancerigene pentru oameni** (Grupa de risc 2B) ca urmare a riscului crescut de incidență a gliomelor (tumorilor cerebrale) asociate utilizării telefoniei mobile ¹.

Consiliul European, prin Adunarea Parlamentară, a adoptat **Rezoluția nr. 1815/2011** ² privind Potențialele pericole ale câmpurilor electromagnetice și efectele lor asupra mediului, prin care statelor membre li se recomandă la pct. 8.1.1 să ia măsuri pentru a reduce expunerea populației la câmpuri electromagnetice, în special de la telefoane mobile și **în mod particular a copiilor și tinerilor care se dovedesc a fi cei mai susceptibili la dezvoltarea unor tumori craniene.**

Art. 4 alin. 1 lit. f) din Legea nr. 95/2006 transpune în dreptul intern un principiu fundamental de management al riscului trasat de Curtea de Justiție a Uniunii Europene, și anume *principiul precauției*, definit ca:

*instrumentul prin care direcția de sănătate publică decide și intervine în situații în care se apreciază că există **un potențial risc pentru sănătatea populației**, în condițiile unei **argumentații științifice insuficiente.***

Altfel spus, principiul presupune ca, atunci când nu există date suficiente privind impactul negativ al unei tehnologii noi, dar datele științifice sugerează existența unor riscuri, autoritățile trebuie să ia măsuri de protecție cu privire la potențialul impact negativ.

Nocivitatea radiațiilor electromagnetice intră în sfera argumentației științifice insuficiente, în condițiile în care comunicațiile mobile de date reprezintă o tehnologie relativ nouă și nu există un orizont temporal suficient pentru a evalua impactul pe termen lung al expunerii electromagnetice.

Art. 1 alin. 4 din Directiva UE nr. 2013/35/UE prevede de altfel că valorile limită de expunere electromagnetică reglementate au în vedere doar efectele pe termen scurt ale expunerii, efectele pe termen lung neputând fi evaluate.

Discuția este de actualitate și în contextul generației 5 a protocoalelor de comunicații mobile de date (tehnologia 5G), care generează riscuri noi și accentuate de sănătate publică. Ca exemplu de **bună-practică** în aplicarea principiului precauției, este notabil că administrația publică din Bruxelles a interzis implementarea acestei tehnologii 5G în perimetrul orașului până la clarificarea științifică a riscurilor.

Ca exemplu de **proastă-practică** în aplicarea principiului precauției, municipalitatea orădeană a autorizat amplasarea *ascunsă* a Antenelor în imediata vecinătate a Liceului, instituție de învățământ frecventată de copii de toate vârstele, de la preșcolari la adolescenți.

1 http://www.iarc.fr/en/media-centre/pr/2011/pdfs/pr208_E.pdf

2 <http://assembly.coe.int/nw/xml/XRef/Xref-XML2HTML-en.asp?fileid=17994>

4. Condiții speciale de expunere electromagnetică.

Copiii care frecventează Liceul își desfășoară activitatea de studiu în condiții speciale de expunere electromagnetică, aflându-se în câmpul apropiat al unor antene. În acest scenariu, era elementară obligația Liceului de a informa atât copiii, cât și părinții/reprezentanții legali ai acestora cu privire la existența Antenelor.

Totodată, era elementară măsurarea, monitorizarea și publicarea valorilor de expunere în condițiile OMS nr. 1193/2006 și a Directivei UE nr. 2013/35/UE.

Cea mai importantă mărime fizică de monitorizat este, în scenariul de față, rata de absorbție specifică (SAR) definită prin **art. 2 lit. a) pct. 8** din Normele aprobate prin **OMS nr. 1193/2006**:

*rata de absorbție specifică (SAR) mediată pe întreg corpul sau pe o anumită parte a corpului se definește ca **rata la care energia este absorbită pe unitatea de masă de țesut corporal și se exprimă în wați pe kilogram (W/kg)**. SAR pe întreg corpul este o mărime larg acceptată pentru a stabili legătura între efectele termice și expunerea la RF. Pe lângă SAR mediată pe întreg corpul sunt necesare și valorile de **SAR localizate** pentru a evalua și a limita acumularea excesivă de energie în zone mici ale corpului în **condiții speciale de expunere**. Exemple de astfel de condiții sunt: persoana legată la pământ expusă la câmp RF din domeniul de frecvențe foarte joase sau **persoanele expuse la câmpul apropiat al unei antene**.*

Pornind de la prevederile art. 1 alin. 4 din Directiva UE nr. 2013/35/UE și de la imposibilitatea de evaluare a impactului pe termen lung a expunerii electromagnetice, nicio unitate de învățământ nu ar trebui să funcționeze în câmpul apropiat al unei antene.

Dacă totuși se asumă riscul funcționării Liceului în câmpul apropiat al Antenei, trebuie luate cel puțin următoarele măsuri de precauție:

- Semnalizarea în mod vizibil a Antenelor în baza HG nr. 971/2006 și a Directivei UE nr. 92/58/CEE, pentru informarea și protejarea elevilor, respectiv a cadrelor didactice din perspectiva siguranței și sănătății muncii;
- Informarea individuală elevilor și părinților/reprezentanților legali cu privire la riscul de sănătate la care se expun în incinta Liceului;
- Măsurarea, monitorizarea și afișarea constantă a valorilor de expunere electromagnetică înregistrate în incinta Liceului.

5. Responsabilitatea.

Copiii care au frecventat Liceul după instalarea Antenelor, cei care îl frecventează în prezent și cei care îl vor frecventa în viitor au și vor avea dreptul la compensarea prejudiciului nepatrimonial cauzat de expunerea fără acordul lor (sau, după caz, al reprezentanților legali) la câmpul apropiat al Antenelor.

Survenirea sau recurența unor afecțiuni cerebrale în rândul elevilor/foștilor elevi ai Liceului, de o manieră care să releve semnificație statistică sau raport causal, inclusiv în scenariul evoluției datelor științifice disponibile în viitor, va confirma dreptul acestora la daune morale și va agrava răspunderea solidară a tuturor celor responsabili de situația creată.

În condițiile în care se află sub tutela Episcopiei Greco-Catolice Oradea, entitate care a consimțit la amplasarea Antenelor pe Catedrală, Liceul nu se va putea disculpa invocând necunoașterea existenței Antenelor.

Începând cu data prezentei, toate entitățile destinate ale cererii vor fi responsabile civil față de elevi pentru repararea oricăror eventuale prejudicii cauzate de expunerea la câmpul electromagnetic al Antenelor.

În egală măsură, funcționarii publici implicați în procedurile de autorizare și/sau avizare a Antenelor, respectiv în procedurile de control preținse prin prezenta cerere, vor putea fi ținuti responsabili față de elevi personal, în solidar cu instituțiile din care fac parte și cu superiorii ierarhici, în condițiile art. 16 din Legea nr. 554/2004.

*

Vă stau la dispoziție în mod gratuit pentru aprofundarea cadrului normativ incident și pentru identificarea tuturor soluțiilor juridice ce pot fi luate spre restabilirea legalității.

Totodată, întrucât se relevă riscuri la adresa sănătății și siguranței unor copii, vă recomand să tratați chestiunea sesizată cu maxim de seriozitate.

Cu stimă,

Constantin Ruge, avocat

